

Ako posúdil Súdny dvor EÚ prípad cezhraničnej prepravy zmesi papierových odpadov

Súdny dvor EÚ rozoberal záležitosť spoločnosti, ktorá v Nemecku zbierala použité ľahké obaly z papiera a prevážala ich na účely ich recyklácie do Holandska.

V prípade cezhraničnej prepravy odpadov je nutné dodržať viaceré postupy a povinnosti, ktoré sú upravené predovšetkým v nariadení o preprave odpadu¹ („Nariadenie“).

Prepravu je možné vykonať buď na základe predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu; teda notifikácie (v prípade tzv. žltého odpadu), pričom tento postup je pomerne administratívne náročný, alebo zjednodušenou formou, a síce tak, že odpad bude pri preprave sprevádzaný len určitými informáciami (týka sa tzv. zeleného odpadu).

To, či sa pri preprave uplatní oznamovacia povinnosť (notifikácia) alebo informačná povinnosť, závisí predovšetkým od spôsobu nakladania s odpadom na mieste určenia a od druhu prepravovaného odpadu.

Zmes odpadov a „zelený odpad“

Vo veci C-654/18² Súdny dvor Európskej únie („Súdny dvor“) posudzoval otázku, ktorý z vyššie uvedených postupov sa uplatní v prípade prepravy zmesi odpadov z papiera, lepenky a výrobkov z papierenského priemyslu. Prípad sa týkal spoločnosti Interseroh, ktorá v Nemecku zbierala použité ľahké obaly z papiera a prevážala ich na účely ich recyklácie do Holandska.

Prevázaný odpad predstavoval zmes odpadov z papiera, lepenky a výrobkov z papierenského priemyslu, ktoré mali také zloženie, že jednotlivé druhy odpadov posudzované samy osebe spadali pod prvú, druhú alebo tretiu zarážku položky B3020 prílohy IX Bazilejského dohovoru³ (t. j. zelený odpad).

Okrem toho táto zmes vykazovala aj podiel nečistôt do 10 %, pozostávajúcich napríklad z kartónov na tekutiny, plastových zložiek a v malej miere aj kovov a iných materiálov ako sklo, kamene, textil alebo guma. Súdny dvor EÚ v tejto súvislosti posudzoval otázku, či bolo možné túto zmes považovať za zelený odpad, ktorý by podliehal len zjednodušenej informačnej povinnosti.

V prvom rade Súdny dvor dospel k záveru, že položka B3020 prílohy IX Bazilejského dohovoru sa nevzťahuje na zmesi odpadov zložené z odpadov, ktoré samostatne spadajú do týchto jednotlivých zarážok, a preto tieto zmesi nemožno zaradiť do zeleného zoznamu odpadov podľa prílohy III Nariadenia.

Následne Súdny dvor posudzoval, či nie sú splnené podmienky na aplikáciu článku 3 ods. 2 písm. b) Nariadenia, podľa ktorého sa vykonáva zjednodušená informačná povinnosť aj v prípade zmesi odpadov, ak:

- ide o zmes dvoch alebo viacerých odpadov uvedených v prílohe III Nariadenia,
- ide o zmes odpadov, ktorá nemá svoju vlastnú položku v prílohe III Nariadenia,
- zloženie tejto zmesi nebráni zhodnoteniu odpadov prijateľnému z hľadiska životného prostredia a
- zmes odpadov je uvedená v prílohe IIIA Nariadenia.

Vo vzťahu k odpadu zaradenému pod zarážku B3020 prílohy IX Bazilejského dohovoru sú v prílohe IIIA Nariadenia uvedené iba zmesi zakotvené v prvej, druhej a tretej zarážke prílohy IX Bazilejského dohovoru.

Nakolko však v tomto prípade zmes odpadov obsahovala aj odpad, ktorý sa nedal zaradiť pod prvú, druhú a tretiu zarážku položky B3020 prílohy IX Bazilejského dohovoru, konkrétne kartóny od tekutín, ktoré je podľa Súdného dvora možné zaradiť pod štvrtú zarážku, Súdny dvor dospel k záveru, že na dotknuté zmesi sa nemôže aplikovať zjednodušená informačná povinnosť.

Kontaminácia inými materiálmi

Súdny dvor ďalej konštatoval, že aj v prípade, ak by sporné zmesi neobsahovali kartóny od tekutín, ktoré je možné zaradiť pod štvrtú zarážku, bolo zrejme, že obsahujú 7 % iných nečistôt.

V tejto súvislosti poukázal na to, že podľa bodu 1 prílohy IIIA Nariadenia aj v prípade, ak sú v zozname prílohy IIIA Nariadenia uvedené dotknuté zmesi odpadu, tieto nesmú podliehať zjednodušenej informačnej povinnosti, ak sú tieto odpady kontaminované inými materiálmi v miere, ktorá dostatočne zvyšuje riziká súvisiace s týmto odpadom, aby bol tento odpad vhodný na uplatnenie postupu vyžadujúceho písomné oznámenie a súhlas s prepravou odpadu, pri zohľadnení nebezpečných vlastností odpadu.

Takéto riziká musia byť posúdené najmä s ohľadom na kritériá nebezpečnosti uvedené v prílohe III smernice o odpade⁴. Z uvedeného je

z hľadiska životného prostredia, musia tieto orgány na účely zabezpečenia primeranej úrovne ochrany životného prostredia a ľudského zdravia uplatniť všeobecný postup predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu (tzv. notifikácia). Uvedené súvisí so záverom Súdneho dvora, že výnimky z oznamovacej povinnosti treba vykladať reštriktívne.

Keďže aktuálne na úrovni Európskej únie nie sú stanovené jednotné kritériá s ohľadom na druh a mieru prístupnej kontaminácie zmesi odpadov nečistotami, je pred prepravou odpadov potrebné doceliť dohodu medzi štátom odoslania a štátom určenia. Pokiaľ nepríde k dohode o prístupnej kontaminácii, a teda zaradení odpadu na tzv. zelený alebo žltý zoznam medzi týmito štátmi, uplatní sa prísnejší postup⁷ a musí byť podaná notifikácia.

Mgr. Mária Sadloňová, advokátka
Mag. Annamária Tóthová, partnerka
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

teda zrejme, že samotný normotvorca predpokladal istú mieru znečistenia, keďže si je vedomý technickej náročnosti zabezpečenia úplnej čistoty akéhokoľvek toku odpadov.

Zároveň musí byť dodržaná požiadavka, že zmesi nesmú byť kontaminované v miere, ktorá zabraňuje zhodnocovaniu odpadov spôsobom šetrným z hľadiska životného prostredia. Znamená to, že majú byť prijaté všetky praktické kroky na zabezpečenie toho, aby sa s odpadom nakladalo spôsobom, ktorý bude chrániť ľudské zdravie a životné prostredie proti negatívnym vplyvom, ktoré môže tento odpad so sebou prinášať (ako riziko pre vodu, ovzdušie, pôdu, rastliny, živočchy, obťažovanie hlukom alebo zápachom...)⁵.

V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že ide o skutkovú otázku, ktorú je potrebné posúdiť v každom jednotlivom prípade, pričom dané posúdenie je úlohou vnútroštátnych orgánov. Z toho vyplýva, že členským štátom sa musí priznať určitá miera voľnej úvahy a na tieto účely môžu členské štáty prijať kritériá, ktoré umožnia určiť, za akých okolností prítomnosť nečistôt v zmesi odpadov bráni tomu, aby táto zmes mohla byť zhodnotená spôsobom prijateľným z hľadiska životného prostredia.

Súdny dvor uviedol, že prijatie týchto kritérií by umožnilo vnútroštátnym orgánom a hospodárskym subjektom

dozvedieť sa vopred, či sa preprava zmesi odpadov môže uskutočniť prostredníctvom zjednodušenej informačnej povinnosti⁶, čo by prispelo k zabezpečeniu väčšej právnej istoty.

Avšak aj v prípade neexistencie príslušných kritérií majú vnútroštátne orgány možnosť uskutočniť posúdenie v každom jednotlivom prípade s tým, že ak by mali pochybnosti o tom, či dotknutú zmes odpadov možno zhodnotiť spôsobom prijateľným

- 1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 1013/2006/ES o preprave odpadu
- 2 Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 28. mája 2020 vo veci C 654/18 Interseroh Dienstleistungs GmbH proti SAA Sonderabfallagentur Baden Württemberg GmbH (ďalej ako „Rozsudok“)
- 3 Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez štátne hranice a ich zneškodňovaní
- 4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc
- 5 Body 64 a 65 Rozsudku
- 6 Napr. v Rakúsku upravené v Bundesabfallwirtschaftsplan, v Českej republike v Manuáli pro zařazování odpadů do „Zeleného seznamu“
- 7 Článok 28 Nariadenia

